

Notat

Kirkeministeriet

Talepapir for kirkeministeren til brug ved besvarelse af samrådspørgsmål B, C, D og E (vedr. kirkelige handlinger i julen under corona-restriktioner) – samråd den 10. december kl. 15:00-16:30 i Kirkeudvalget.

Dato: 10. december 2020

Akt nr. 135409

Sagsbehandler
Kristina Overgaard Bertelsen

Samrådspørgsmål A - besvares af sundhedsministeren.

Vil sundhedsministeren redegøre for, om ministeren forestiller sig yderligere corona-restriktioner på kirkelige handlinger i julen?

Samrådspørgsmål B – besvares af kirkeministeren

Vil kirkeministeren redegøre for, hvordan kirkerne konkret kan afholde julen under hensyntagen til eksisterende samt nye mulige corona-restriktioner?

Samrådspørgsmål C – besvares af sundhedsministeren og kirkeministeren

Vil sundhedsministeren og kirkeministeren redegøre for, hvordan regeringen vil sikre, at der fortsat kan afholdes jul i de danske kirker til trods for corona?

Samrådspørgsmål D - besvares af kirkeministeren

Vil kirkeministeren sikre, at evt. nye corona-restriktioner hen over julen sker efter dialog med folkekirken, frikirker samt øvrige kristne menigheder og redegøre for, hvordan det skal foregå?

Samrådspørgsmål E - besvares af sundhedsministeren og kirkeministeren

Hvordan vil kirkeministeren og sundhedsministeren sikre, at kirkerne herunder folkekirken kan planlægge en festligholdelse af julen? Vil ministrene pege på forskellige scenarier for restriktioner, som menighedsråd og præster kan planlægge ud fra?

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Louise Schack Elholm (V)

Samrådet er åbent.

Samrådspørgsmål A besvares af sundhedsministeren

Samrådspørgsmål B og D besvares af kirkeministeren.

Samrådsspørgsmål C og E besvares af sundhedsministeren og kirkeministeren.

Side 2
Akt nr. 135409

Talepapir (det talte ord gælder)

[Indledning]

- Tak for ordet og for muligheden for at bidrage til besvarelsen af de stillede samrådsspørgsmål.
- Jeg vil som sundheds- og ældreministeren besvare alle spørgsmål, der er stillet til mig, samlet.
- Sundheds- og ældreministeren har netop beskrevet de sundhedsmæssige hensyn, vi generelt er nødt til at tage for at begrænse smittespredningen mest muligt.
- De hensyn gælder naturligvis også, når vi skal fejre jul på en ansvarlig måde.
- Julen er en af kirkeårets største og festligste højtider, både i folkekirken og hos andre kristne menigheder.
- Kirkerne er i højtiden med til at samle mennesker i fællesskab og give håb. Det gælder for familier, venner og bekendte af alle slags i hele Danmark.
- Men særligt i denne jul er det værd at fremhæve, at kirkerne jo også er med til at skabe fællesskab og række ud til de mennesker, som af den ene eller anden grund føler sig alene og forladt.
- Og som måske netop i juletiden kan føle ensomheden særligt nærværende.
- Derfor er det også vigtigt at understrege, at kirkerne ikke er lukket til jul.
- Det bliver ikke en julefejring, helt som vi kender den. For der gælder stadig en række regler og retningslinjer for folkekirken og andre trossamfund på grund af Covid-19-risikoen.

- Men jul bliver det. Og også med mulighed for at holde julegudstjenester i hele landet.

[spm D – om medinddragelse af folkekirken og frikirker mv.]

- Både folkekirken og kirker uden for folkekirken kender faktisk rammerne for, hvordan man kan være kirke, også under en corona-pandemi.
- Det har de gjort, siden folkekirken og andre trossamfund kom med allerede i anden fase af genåbningen i foråret.
- Siden genåbningen i maj har vi løbende opdateret og kommunikeret et sæt detaljerede sektorretningslinjer for folkekirken og andre trossamfund.
- Retningslinjerne beskriver blandt andet, hvordan man kan holde gudstjeneste, andagt og nadver osv. – og også hvordan man kan afvikle andre menighedsaktiviteter i kirker og sognegårde på en forsvarlig måde.
- Retningslinjerne bygger selvfølgelig på sundhedsmyndighedernes regler og anbefalinger.
- Men de er blevet til og drøftes løbende i et tæt samarbejde med et sektorpartnerskab, som består af repræsentanter for blandt andet folkekirkens biskopper, provster, menighedsråd og faglige organisationer.
- Vi holder løbende kontakt i sektorpartnerskabet, som senest holdt møde i forgårs for at drøfte regeringens forlængelse af de gældende tiltag og de nye tiltag i visse dele af landet henover jul og nytår.
- Også repræsentanter for andre trossamfund, herunder Danske Kirkers Råd, som samler de fleste frikirker og

andre kristne trossamfund i Danmark, har været inddraget i udarbejdelsen af retningslinjerne på ad hoc dialogmøder, og holdes løbende orienteret om ændringer.

- Folkekirken har desuden siden foråret haft en mindre corona-taskforce, som mødes hyppigt, og hvor Kirkeministeriet også deltager. Taskforcen drøfter løbende konkrete spørgsmål og koordinerer svar og løsningsforslag.
- Også i folkekirken taskforce er der naturligvis fokus på netop julefejringen i kirkerne.
- Så både før og nu har der altså været et tæt samarbejde med folkekirken og andre kristne menigheder om de særlige rammer for at være kirke, som corona-epidemien har givet os i år.
- Den medinddragelse og tætte dialog agter vi naturligvis at fortsætte med.
- Og jeg vil gerne benytte lejligheden her til at rose både folkekirken og de andre trossamfund for, hvordan de helt siden genåbningen i maj – med stor ansvarlighed og kreativitet – har formået at fastholde de religiøse fællesskaber, selv i en corona-tid.

[spm C – rammerne for at fejre jul i kirkerne]

- Den ansvarlighed og kreativitet er der også brug for, når kirkerne skal fejre jul i år.
- Vi skal respektere de gældende rammer og begrænsninger, der er for julefejringen. Og vi skal finde en balance mellem de sundhedsmæssige hensyn, og vores mange gode og faste traditioner, som er værd at holde i hævd.
- Sundhedsmyndighederne følger naturligvis løbende udviklingen i smittetal. Og som vi har set med de yderligere tiltag rundt om i landet, så strammes der også op,

hvis smitteudviklingen nogle steder giver til særlig bekymring.

- Hverken den generelle forlængelse eller de yderligere regionale tiltag ændrer dog ved de rammer og restriktioner, som folkekirken og andre trossamfund skal overholde, også i forbindelse med julen.
- Det betyder, at kirkerne stort set kan fejre julen efter de retningslinjer, som vi i et stykke tid har vænnet os til.
- I de berørte kommuner med særlige regionale tiltag har biskopperne dog kraftigt opfordret til, at de lokale menighedsråd aflyser eller udskyder fx julekoncerter, børneaktiviteter, ældreaktiviteter, fællesspisninger og kirkekaffe og den slags.
- Men for de gudstjenester og aktiviteter, som gennemføres, gælder altså de retningslinjer, som kirkerne kender. Det vil blandt andet sige overholdelse af kvadratmeterkrav, brug af mundbind, afstand, herunder ved sang, og fokus på håndsprit, hygiejne og udluftning.

[spm B – mulighederne for at fejre jul i kirkerne]

- Heldigvis er opfindsomheden og kreativiteten stor, når det kommer til nye lokale initiativer og forslag om alternative måder at fejre jul på, så vi får en både højtidelig og hyggelig jul – også i år.
- Kirkerne har været i gang med planlægningen længe. Og mange har ladet sig inspirere af det inspirationskatalog, som folkekirken ti stifter har udarbejdet med henblik på en corona-sikker julefejring i de lokale kirker.
- Inspirationskataloget omfatter en række forslag, som er udarbejdet under hensyn til de gældende regler og sundhedsmyndighedernes anbefalinger, som vi kender i

dag, men vil kunne tilpasses, hvis der kommer nye restriktioner.

- Konkret kan jeg nævne, at man mange steder planlægger at afholde flere julegudstjenester end sædvanligt, fordelt på flere dage, eventuelt også den 23. december.
- Andre steder planlægger man at afholde julegudstjenester i andre og større lokaler, eller måske lige frem udendørs, hvor man har mulighed for at være flere samlet end i en lille middelalderkirke, hvis man vel at mærke sidder ned på faste pladser med ansigtet i samme retning og overholder de øvrige afstandskrav m.v.
- På et besøg i et sogn hørte jeg, at man planlagde at afholde en gudstjeneste på en helt anden måde. Gudstjenesten skulle holdes som kontinuerlig udendørs gudstjeneste.
- Det vil sige lidt som et orienteringsløb, hvor man går rundt til forskellige poster i grupper på højst 10 personer, så man overholder forsamlingsforbuddet, og på skift hører prædiken, synger, mv.
- Flere steder har man lokalt besluttet at lave tilmeldings-systemer til de enkelte gudstjenester og aktiviteter, for at sprede deltagelsen og undgå at for mange må gå forgæves.
- Mange steder fik man allerede i foråret gode erfaringer med digitale løsninger, f.eks. videohilsner, transmissioner, podcasts og streaming af gudstjenester med mere.
- Disse erfaringer kan nu bruges til at udvide de digitale tilbud f.eks. med en digital julekalender med 24 fotos/hilsner eller lignende.

- Men også helt "gammeldags" telefonrundringer og julekort til sognets beboere og tilstedeværelse på gaden for at orientere om de forskellige tilbud har jeg hørt om.
- Og da jeg talte med folkekirkenes biskopper i sidste uge nævnte en af dem også uddeling af "jule-goodiebags" med trykte salmer, link til juleprædiken og indpakkede julegodter.

[spm E – om mulige scenarier for restriktioner]

- Som det fremgik af sundheds- og ældreministerens besvarelse, er det vigtigt, at tiltagene hele tiden tilpasses den aktuelle smittesituation.
- Også selv om det kan blive nødvendigt med kort varsel, både nationalt og regionalt.
- Skulle det blive nødvendigt, så er både vi i Kirkeministeriet og folkekirken og andre trossamfund naturligvis klar til at tilpasse aktiviteterne, præcis som det gælder for alle andre samfundsområder.
- Men jeg føler mig tryk ved, at de nuværende rammer for at være kirke – som altså svarer til de rammer, som har været gældende længe – trods alt vil give mulighed for at fejre jul i det mærkelige år 2020, også i kirkerne.
- Jeg har stor tillid til, at de lokale menigheder og kirker fortsat vil vise stor ansvarlighed og dømmekraft i forhold til at overholde retningslinjerne.
- Dermed kan julen fejres i kirkerne – også selvom det bliver på en anden måde end vi plejer.